

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Голова науково-методичної
ради НУВГП**

е-підпис Олег Лагоднюк

08.09.2021

07-03-75S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Екологічна психологія

Шифр за ОП

BK5

Психологія

Освітній рівень:

магістерський (другий)

Галузь знань

05

Соціальні та поведінкові науки

Кваліфікація

053

Магістр психології

Освітня програма

053

«Психологія» 2020 р.

SYLLABUS

Ecological Psychology

Code in Educational Program

Psychology

Educational level:

Magister`s (second)

Fields of knowledge

Social and behavioral sciences

Speciality

Magister of Psychology

Educational Program

“Psychology”2020

07-03-75S Силабус навчальної дисципліни «Екологічна психологія» попередній шифр 07-03-40S для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього ступеня спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» денної і заочної форм навчання. Рівне. НУВГП. 2021. 9 стор. Розробник – Смольська Л.М.

ОПП на сайті університету <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18502>

Розробник: Смольська Людмила Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри суспільних дисциплін
Протокол № 1 від 26 серпня 2021 року

Завідувач кафедри суспільних дисциплін: Олексін Юрій Петрович, професор, доктор педагогічних наук

Гарант освітньої програми: Ставицький Олег Олексійович, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри суспільних дисциплін НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ

Протокол № 2021 року

Голова науково-методичної

ради з якості ННІЕМ _____
підпис

Ковшун Н.Е, д.е.н., професор
ПІБ, науковий ступінь, вчене звання

СЗ №-4312 в ЕДО

Критерій, пункт/підпункт силабусу		Пояснення
Загальна інформація		
Ступінь вищої освіти		Другий
Освітня програма		Психологія
Спеціальність		Магістр психології
Кількість кредитів		3,0 кредитів ЄКТС
Лекції		2/20 год.
С/практичні		8/10год.
Самостійна робота		80/60 год.
Курсова робота		-
Форма навчання		Заочна/денна
Форма підсумкового контролю		Залік
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача		
<div>Лектор</div> <div></div>	<div>Смольська Людмила Миколаївна</div> <div>кандидат психологічних наук, доцент; доцент кафедри суспільних дисциплін</div> <div>Профайл</div> <div>http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Смольська_Людмила_Миколаївна</div> <div>ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-5514-6822</div> <div>Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?user=Z9-LUIYAAAAJ&hl=uk</div> <div>Канали комунікації</div> <div>l.m.smolska@nuwm.edu</div> <div>l_Smolska@ukr.net</div>	
Інформація про дисципліну		
Анотація навчальної дисципліни, у т.ч. мета та цілі	<p>Навчальна дисципліна „Екологічна психологія” належить до вибіркового блоку магістерської ОПП. Вивчення її передбачає ґрунтовні знання та вміння здобувачів освіти з тих психологічних дисциплін, які сприяють опануванню даної прикладної галузі у контексті професійного запиту. У змісті курсу розкриваються: екопсихологічні чинники ментального, фізичного та життєвого благополуччя людини в різних середовищах; вікові ментальні характеристики енергії людини у взаємодії з природним, соціальним, інформаційним середовищем; екологічні, тобто «нетоксичні» методи та засоби психотілесної адаптації та розвитку. В рамках дисципліни магістранти досліджують критерії екологічності через гармонію, нешкідливість, ресурсність, натуральність; вивчають методи гармонізації, ресурс-збереження, натуралізації системи «суб’єкт-середовище», диференціюють українську екопсихологічну ментальність. Мета дисципліни - системно оволодіти теоретичними та практичними основами ресурсної, орієнтованої на гармонію взаємодії активних суб’єктів та середовищ; інтегрувати ідею турботливої</p>	

	ментальності в професійний методологічний підхід психолога до групової та індивідуальної роботи.
Посилання на розміщення дисципліни в Moodle	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2253
Програмні компетентності ПК	ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3.Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК9.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ФК7.Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
Програмні результати навчання ПРН	РН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційнокомунікаційних технологій. РН6.Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПР9.Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. РН10.Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Готовність до нового досвіду, професійна гнучкість, вміння позитивно впливати на ситуацію, комплексне вирішення проблем, критичне мислення, турботлива ментальна стратегічність, саморозвиток, креативність, надання особистісного смислу освітньо-професійній діяльності.

Програмні результати навчання: ПРН-1, ПРН-6, ПРН-9, ПРН-10

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційнокомунікаційних технологій. ПРН10.Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПР9.Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	За ПРН-1 та ПРН-10.Опрацювання інформації, постановка проблеми, аналіз методик, підбір методик в т.ч. у форматі ділової гри «Експерти». За ПРН-6.Розгляд кейсів та розробка консультацій, корекційних та терапевтичних програм; обговорення їх у форматі ділових ігор; участь в роботі психологічної лабораторії, у секції «Клуб Оптимістичного Дозвілля». ПРН-9. Дотримання правил академічної доброчесності; вираження конфіденційності та представлення морально-психологічної безпеки у модельованих та реальних професійних ситуаціях; написання публікацій з історіями клієнтів із зміненими іменами, обставинами та за їхньої персональної згоди.
--	--

Методи та технології навчання	Науково-теоретичні розвідки, ділові ігри (консилиум, планування індивідуального консультування, супровід пацієнта/клієнта), кейси, міні-проекти, емпіричне дослідження, складання програм консультування, терапії; оформлення дослідження та досвіду у вигляді тез та статей.
Засоби навчання	Науково-методична фахова література, кейси, презентації, друковані звіти, відео. «Що здається найкориснішим для професійного та особистісного росту?», « Як переробити матеріал, щоб інформація сприймалась легше та якісніше?» Рефлексивний самоаналіз здобувачів освіти за питаннями «Що особливо добре я зробив (зробила)?», «Що я можу покращити?», «Що є цінним для моєї майбутньої практики?».

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій – 2/20 год.	Практичних – 8 /10 год.	Самостійна робота – 80/60 год.
--------------------	-------------------------	--------------------------------

І модуль. Теоретико-структурні основи екологічної психології

Тема 1. Екологічна психологія як інтегральний прикладний напрямок.

Результати навчання ПРН - 1 ПРН – 10	Лекційних годин – 0/4 Практичної роботи годин – 2/2 Самостійної роботи годин – 15/15	Базова л-ра: 1 (с.8-54); 2 (с.3-23); 4 (с.4-32). Додаткова л-ра: 2 (с.21-45)	Відеоматеріали: https://www.youtube.com/watch?v=YW66KOK17cQ 7 хв. Українська екологічна психологія https://www.youtube.com/watch?v=x1uHsIN5XSY 3 хв. Екологічний портрет українця
--	--	---	--

Опис теми. Предмет «екологічної психології»: різні грані однієї дисципліни; мета курсу, зміст, види завдань. Передумови та коротка історична довідка щодо появи екологічної психології. Наукова проблематика, задачі, психологічний підхід до їх розв'язання; лабораторні та польові методи дослідження. Основні категорії екологічної психології. Системний підхід у вивченні предметного змісту дисципліни; застосування його у практичній діяльності. Сучасна українська екологічна психологія. Екологічний портрет українця у психологічному аналізі.

Тема 2. Людина і середовище: психологія взаємодії

Результати навчання ПРН - 1 ПРН - 6 ПРН - 9 ПРН – 10	Лекційних годин – 1/6 Практичної роботи годин – 2/2 Самостійної роботи годин – 15/15	Базова л-ра: 1 (с.55-68); 2 (с.24-40); 3 (с.106-118). Додаткова л-ра: 1, 2, 3	Відеоматеріали: https://www.youtube.com/watch?v=1NJCmorwQDw 3 хв. Влияние психологической среды на отношения https://www.youtube.com/watch?v=9nJzqKCzGY8 21 хв. Среда в отношениях: как сделать жизнь счастливой https://www.youtube.com/watch?v=Kx95RXtDhW8 9 хв. Людина і оточуюче середовище
--	---	--	--

Опис теми. Середовище та його визначення. Види середовища. Властивість середовища бути активним та діяти як суб'єкт. Патерни соціоекологічних систем. Моделі консервації, регресії та коеволюції як стратегії на мікро, мезо та макрорівнях. Вплив різних середовищних факторів на людину. Властивість середовища бути простором із змінним параметром свободи. Екоархітектурний простір. Сенсорні подразники та психічні ефекти впливу: кольори, звуки, шуми, температурні та тискові відчуття. Моделювання середовища розвитку та відновлення. Інформаційне середовище та його виклики. Соціальні мережі та самовідчуження. Агресивний та пристосувальний типи впливу людини на середовище: людина-конкурентний підприємець, людина-споживач.

Тема 3. Турботлива ментальність та екопсихологічна свідомість

Результати навчання ПРН - 1 ПРН - 6 ПРН - 9 ПРН – 10	Лекційних годин – 1/4 Практичної роботи годин – 2/2 Самостійної роботи годин – 20/15	Базова л-ра: 1 (с. 68-94); 2 (с. 121-143); 3 (с. 94-105); 5 (с. 74-89) Додаткова л-ра: 2; 3 (с. 155-173)	Відеоматеріали: https://www.youtube.com/watch?v=MzvWeibNUJ8 4 хв. Що таке екологічна свідомість? https://www.youtube.com/watch?v=SWMT1p-ZSqU 6 хв. Топ 5 фільмів про екологію, що перевернуть свідомість. https://www.youtube.com/watch?v=fs5dzYQ_JF0 10 хв. Тайны ДНК. Влияние слов на ДНК. https://www.youtube.com/watch?v=cqPdoQnPiXU 8 хв. Чем опасен мат? https://www.youtube.com/watch?v=fGHXuF-D1q8 14 хв. Какое влияние оказывает еда на человека? https://www.youtube.com/watch?v=yrKbjl9Si58 4 хв. Благоговение перед жизнью. Этика А.Швейцера
--	---	--	--

Опис теми. Поняття екологічної свідомості. Визначення та трикомпонентна структура екологічної свідомості. Процеси та грані свідомості, що відображують екопсихологічний характер взаємовпливів суб'єкта та середовища. Акценти екопсихологічної свідомості та перехід від антропоцентризму до -еко та -природо центризму. Турботливе мислення в основі формування екологічної свідомості. Категорії «токсичність», «руйнування» - на їх противагу: «цілющість», «чистота», «красота», «первозданність». Екологічні мовно-мовленнєві деформації психологічних кодів благополуччя. Екологічно орієнтований спосіб життя в локальних спільнотах. Екологічне просвітництво та сучасні методи екологічного виховання в дошкільних та шкільних закладах освіти. Парадигма природності людини як творця та як частини природи. Природо відповідна українська ментальність. Концепція А. Швейцера «благоговіння перед всім живим».

Тема наукового дослідження: Екопсихологічні основи української національної ментальності.

II модуль

Екопсихологія в роботі практичного психолога

Тема 4. Екологічне відновлення психотілесних ресурсів.

ПРН – 1 ПРН - 6 ПРН - 9 ПРН – 10	Лекційних годин – 0/6 Практичної роботи годин – 2/4 Самостійної роботи годин – 30/15	Базова л-ра: 1 (с.100-109); 2 (с.48-100); 3 (с. 167-122); 4 (с.22 – 32).	Відеоматеріали: https://www.youtube.com/watch?v=70Qz3s2R3HQ 16 хв. Психологічна допомога військовим. Навчальний ролик https://www.youtube.com/watch?v=Ftcw88QVS9k 9 хв. Психологічні прийоми саморегуляції в екстремальних умовах. https://www.youtube.com/watch?v=NnBNua9D1SU 8 хв. Принципи біоетики. https://www.youtube.com/watch?v=FfExLi367bk 12 хв. Психосоматические причины онкологии. https://www.youtube.com/watch?v=bzEheoMOaIo 3 хв. Цветы Баха. Цветочная терапия. https://www.youtube.com/watch?v=cW1UQxoJOsU 5 хв. Эмоциональная коррекция при помощи цветов Баха. https://www.youtube.com/watch?v=p8IKTShfbYo 11 хв. Терапия звуками природы. https://www.youtube.com/watch?v=ehNpi3msRhk 2 год. Терапия наблюдением и слушанием дельфинов. https://www.youtube.com/watch?v=guGfnb37RPM 9 хв. Ландшафтная терапия по реке
---	--	--	---

Опис теми. Принципи біоетики – «не нашкодь» та «твори добро». Екопсихологічні порушення, токсичні ставлення та стосунки, що призводять до онкозахворювання. Допомога психолога постраждалим від травматичного стресу, стихійного лиха чи екологічної катастрофи. Близькість з природою – чинник ресурсності. Терапія звуками природи, споглядання природи, ландшафтна терапія, терапія туризмом та природними стихіями, флоротерапія, фаунотерапія, акватерапія, екотуристична терапія. Подовження молодості та життєвої активності в старшому та похилому віці. Оптимізм прагматика – стратегія подолання екопсихологічних порушень особистісного внутрішнього та навколишнього світу людини. Екопсихологічний супровід. Методики екопсихологічного супроводу/втручання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Бацилєва О. В., Пузь І. В. Навчально-методичний посібник з дисципліни. Прикладні аспекти психології: Екологічна психологія для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Психологія». Вінниця, 2019. 195 с. [Електронне видання]
2. Дерябо С., Ясвин В. Экологическая педагогика и психология. Ростов-на-Дону: «Феникс», 1996. 480 с.
3. Екологічна психологія : хрестоматія / за ред. Ю.М. Швалба. – К.: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2018. 224 с.
4. Львовчкіна А. М. Основи екологічної психології: Навч. посібн. К.: МАУП, 2004. 136 с.

5. Скребєц В.О. Екологічна психологія. Навч.посібник. К.: МАУП, 1998. 144 с.

Додаткова:

1. Русевич Т. В. Екологічна психологія архітектурного простору / Т. В. Русевич // Архітектурний вісник КНУБА, 2019. Вип. 20. С. 166-173.
2. Черноушек М. Психология жизненной среды/Пер. с чеш. И.Попа.М.:Мысль, 1989.174 с.
3. Швейцер Альберт. Культура и этика. Перев. с нем. М.:Прогресс, 1973.343 с.

Розрахунок балів при оцінюванні

За поточну (практичну) складову оцінювання :
по **15/12** балів за кожне практичне заняття:
передбачено представлення звітної матеріалу у
вигляді методичних розробок, творчого
прикладного проекту або
дослідницького наукового проекту (публікації)
Всього: **60** балів

МК-1 – **20** балів
МК-2 – **20** балів

Всього: **40** балів (залік)

Усього за дисципліну - **100** балів

Місце навчальної дисципліни в
освітній траєкторії здобувача вищої
освіти

Дисципліна пов'язана із психологією здоров'я, психологією
реабілітації, психолого-педагогічними основами професійної
діяльності.

Поєднання навчання та досліджень

Дослідницькі проекти виконуються у формі: написання
наукової статті або тез для виступу на конференції.

Правила та вимоги (політика)

Дедлайни та перескладання

Відпрацювання відбувається шляхом виконання
індивідуальної, в т.ч. дослідницької та/або волонтерської
роботи.
Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно
«Порядоку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП»,
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу
реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни
чи повторне навчання на курсі.
Перездача модульних контролів здійснюється згідно
[http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-
nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty](http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty).
Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі
оприлюднюються на сторінці MOODLE
<https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути
чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється
на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студенти
мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише
результати власних зусиль та оригінальної праці. Студенти, які
порушують «Кодекс честі університету», не отримають бали за
це завдання, а в разі грубих порушень, курс не буде їм
зараховано, студенти будуть направлені на повторне вивчення.
При здачі індивідуальних навчально-дослідницьких робіт може

	<p>проводитись перевірка на плагіат.</p> <p>В цілому студенти та викладачі мають дотримуватись:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти зі змінами та доповненнями • Кодекс честі студентів • Кодекс честі наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників НУВГП • Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП <p>http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>
Неформальна та інформальна освіта	<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita.</p> <p>Студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.</p>
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	<p>Систематичний відгук студентів в анонімній формі та при бажанні в авторській (друкується студентами і подається викладачу) за питаннями: Що подобається в курсі та стилі викладача? Що є особливо цінним для майбутньої професії? Що і як можна покращити? Що особисто я хочу покращити при вивченні курсу?</p>
Оновлення	<p>Зміст даного курсу може оновлюватись щорічно, але не рідше одного разу на три роки.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Можливість навчатися очно-дистанційно. Надається волонтерська підтримка іншими студентами.</p>
<p>Інтернаціоналізація</p> <p>Електронні бібліотеки:</p> <p>http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki</p> <p>Як знайти статтю у Scopus:</p> <p>http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram</p> <p>База періодичних видань:</p> <p>https://www.scimagoir.com/</p> <p>Електронний каталог:</p> <p>http://nuwm.edu.ua/MySQL/</p> <p>Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:</p> <p>http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv</p>	

Лектор: **Смольська Л.М.**, к.психол.н., доцент